

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Amstelveen
T.a.v.
Postbus 4
1180 BA Amstelveen

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Contactpersoon

Onze referentie
1160994

Datum 05 juli 2021
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Olonummer

Bijlagen
0

Naam -
Adres Noorddammerlaan 126
Postcode/plaats 1187AG Amstelveen
Gemeente/provincie Amstelveen; Noord-Holland;
Monumentnummer 8141

Geacht college,

Op 23 juni 2021 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 2.26, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen.

Daaraan verbind ik de volgende voorwaarden;

- Er dient een overkoepelende restauratievisie voor het interieur overlegd te worden alvorens met de werkzaamheden begonnen wordt;
- Er dient afstemming plaats te vinden met de kleurenspecialist van de RCE alvorens met de werkzaamheden begonnen wordt.
- Er dient een exacte werkwijze voor de aanpak van de schade en herstel van de schilderingen opgesteld te worden alvorens met de werkzaamheden begonnen wordt.

In onderstaande motivering licht ik dit nader toe.

Het plan

Het plan betreft het restaureren van het door de brand ernstig aangetaste luminarium en het terugbrengen dan wel restaureren van historisch schilderwerk op de wanden en gewelfribben van de st. Urbanuskerk.

Motivering

De St. Urbanuskerk is gebouwd in 1887-1888 naar ontwerp van P.J.H. Cuypers. Het betreft een driebeukige neogotische hallenkerk met transept en zeshoekige, op de 15e eeuwse Haagse Jacobstoren geïnspireerde, toren bekroond door een hoge spits. De kerk is een belangrijk werk uit Cuypers' tweede periode. Het interieur was oorspronkelijk in samenhang met elkaar en met het gebouw ontworpen, waardoor sprake was van een interieurenssemble. Door uiteenlopende redenen is het interieurenssemble in de loop van de tijd in gaafheid en herkenbaarheid aangetast.

Op 15 september 2018 werd de pas gerestaureerde St. Urbanuskerk verwoest door een uitslaande brand. Het dak en de gewelven stortten grotendeels in. Ook belangrijke interieuronderdelen ondervonden veel schade van de brand en bluswerkzaamheden. Momenteel is de restauratie van de kerk in volle gang. Voorliggend voorstel heeft betrekking op de restauratie van het door de brand zwaar beschadigde luminarium en het terugbrengen van historisch schilderwerk op onder andere de wanden en gewelfribben van de kerk.

Beide voorstellen hebben betrekking tot het herstel van het interieur van de kerk. Om tot een duurzaam en goed onderbouwd herstel van het interieur(ensemble) te komen is het noodzakelijk om een restauratievisie en ambitie voor het gehele interieur op te stellen. In dit document wordt de restauratievisie beschreven en wordt de onderbouwing voor de te maken keuzes m.b.t. het herstel van het interieur duidelijk gemaakt. Zo moet duidelijk zijn welke periode beoogd wordt terug te brengen, hoe de aangetroffen lagen gewaardeerd worden en hoe na de restauratie de verschillende onderdelen in samenhang met elkaar een logisch historisch geheel vormen.

Een eerste en goede aanzet hiertoe is reeds gemaakt met het document *Herstel Urbanus bovenkerk interieur*, welke bij de aanvraag is toegezonden. Als voorwaarde voor de omgevingsvisie dient er een overkoepelende restauratievisie voor het interieur overlegd te worden aan de RCE voordat met de werkzaamheden begonnen wordt.

Met betrekking tot onderstaande onderdelen zal ik op hoofdlijnen adviseren. Daaraan verbind ik de voorwaarde dat niet eerder met de uitvoering begonnen mag worden alvorens met de kleurenspecialist van de RCE is afgestemd.

Luminarium

Als gevolg van de brand in 2018 is de kroonluchter zwaar beschadigd. Delen van de verflagen zijn door hitte aangetast. Door de val van de kroonluchter zijn verschillende delen sterk verbogen en zijn er breuken en scheuren ontstaan. Het oppervlak is bedekt met roet en vuil en is gedeeltelijk verroest. De kroonluchter was oorspronkelijk gepolychromeerd en deels verguld met bladgoud en is in de jaren zestig zwart geschilderd.

Het voorstel is om het luminarium te restaureren en de brandschade ongedaan te maken. Afhankelijk van de staat van de oorspronkelijke polychrome afwerking zal een keuze worden gemaakt voor de uiteindelijke kleurafwerking. Met de restauratie van het luminarium wordt een waardevol interieuronderdeel voor de toekomst behouden. Hoewel hiermee tevens een zichtbare herinnering aan de verwoestende brand zal verdwijnen, is de voorgestelde restauratieaanpak akkoord.

Wandschilderingen

Net als de kerk en de interieurstukken hebben ook de aanwezige schilderingen in het interieur zwaar te lijden gehad onder de brand en de bluswerkzaamheden. De wandschilderingen vormen een essentieel en waardevol onderdeel van het oorspronkelijke interieuresemble. In het document *Inventarisatie naar de afwerkingen van het interieur* wordt het onderzoek naar de verschillende afwerkklagen van de interieurdecoraties alsook de technische staat inzichtelijk gemaakt. De inventarisatie is uitgevoerd om te kijken hoe het gesteld is met de conditie van de afwerkingen van het interieur. Het stuk geeft daarvan een goede impressie. In het hierboven genoemde document **worden drie scenario's voor** herstel van de schilderingen voorgesteld.

Het stuk geeft echter nog onvoldoende inzicht in de beoogde werkwijze en de exacte conditie en waardering van de verschillende afwerkklagen. Ook is het archiefonderzoek nog niet afgerond. Dit is wel noodzakelijk om akkoord te geven op een definitief voorstel. In het uiteindelijke restauratievoorstel dient in ieder geval het gewenste eindresultaat beschreven te worden alsook de ingreep/ingrepen die men voor ogen staat. Ook is inzicht in de waarde van de verschillende afwerkklagen noodzakelijk. In dit geval zal ook duidelijk moeten worden wat gedaan moet worden om verdere aantasting van de schilderingen te voorkomen en hoe de reeds ontstane schade hersteld zal worden.

Het restauratievoorstel met betrekking tot de schilderingen dient in het verlengde te liggen met de algehele restauratievisie voor het interieur, welke zoals vermeld een voorwaarde is om te kunnen beginnen met de uitvoering. Daarnaast adviseer ik de digitale handleiding over de omgang met historische afwerkingen op www.monumentaalschilderwerk.nl te raadplegen en te benutten.

Dit advies heeft daarom uitsluitend betrekking op de intentie om de door de brand ontstane schade te herstellen en historische schilderingen te restaureren en terug in het zicht te brengen. Tegen deze intentie bestaan geen bezwaren vanuit cultuurhistorie. Graag wijs ik nogmaals op de voorwaarden zoals deze boven in de brief zijn genoemd.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de minister van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

Onze referentie
1160994

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,

Medewerker Architectuurhistorie